

Combat, proximitat, missió (1): «Tria la Vida»

Primer capítol d'una nova sèrie sobre el camí cap a la santedat, una aventura en la qual no només es tracta de «donar-se» sinó, sobretot, de «rebre's».

20/06/2024

Com un príncep. Així se sentia aquell noi, malgrat els seus pocs anys i la seva roba modesta i gastada, quan en entrar a

l'església es veia embolicat per la música vibrant de l'orgue. «Tenia la impressió que ens saludava a mi i als meus petits companys com si fóssim prínceps», diria molts anys més tard, recordant la seva infantesa a Canale d'Agordo, un poble minúscul al nord-est d'Itàlia. En aquesta experiència infantil situava Albino Luciani l'inici d'«una vaga intuïció, que després es convertiria en convençuda certesa:» l'Església catòlica «no és només quelcom gran, sinó que també fa grans els petits».^[1]—

Tria la Vida

Aquestes línies del beat Joan Pau I evoquen naturalment les de Santa Maria en el *Magnificat*. Precisament

la paraula que obre el cant de la nostra Mare significa fer gran, cantar les grandeses d'algú. Maria enalteix Déu perquè Ell fa grans els petits. «Les obres del seu braç són potents, dispersa els homes de cor altiu, derroca els poderosos del soli i exalta els humils; omple de béns els pobres, i els rics se'n tornen sense res» (Lc 1, 51-53).

Juntament amb aquest cant de Maria, sant Lluc ens ha transmès també una expansió del cor del Senyor que, en certa manera, podríem anomenar el *Magnificat* de Jesús. Com la seva Mare a Ain Karim, quan el portava en el seu si, Jesús s'omple ara d'«alegria en l'Esperit Sant», en veure com Déu s'aboca amb els petits: «T'enalteixo, Pare, Senyor del cel i de la terra, perquè has revelat als senzills tot això que has amagat als savis i entesos. Sí, Pare, així t'ha plagut de fer-ho. El Pare ho ha posat tot a les meves

mans. Ningú no coneix qui és el Fill, fora del Pare, i ningú no coneix qui és el Pare, fora del Fill i d'aquells a qui el Fill el vol revelar» (Lc 10, 21-22).

Però, què és el que han de descobrir els petits? Començant per Maria i Josep, i seguint pels apòstols i les dones que acompanyaven el Senyor, fins a tants cristians al llarg de vint segles, en què consisteix aquesta revelació als humils? Què és el que els fa grans? Un passatge del Deuteronomi ens pot guiar cap a una primera resposta. El Senyor parla al cor del seu poble, en un to solemne i tendre alhora: «Avui et proposo d'escollir entre la vida i la mort (...). Avui prenc el cel i la terra com a testimonis contra vosaltres: et proposo d'escollir entre la vida i la mort, entre la benedicció i la maledicció. Tu escull la vida i viuràs, tu i la teva descendència. Estima el Senyor, el teu Déu, obeeix-lo i sigues-

li fidel: en ell trobaràs la vida, i el Senyor et concedirà molts anys per a poder habitar en aquest país que ell havia promès als teus pares, a Abraham, a Isaac i a Jacob» (*Dt 30, 15.19-20*).

El fet que aquestes paraules alternin el «vosaltres» i el «tu» sembla que ens vulgui mostrar que el Senyor no parla simplement al seu poble, en general: està parlant a cadascú i a cadascuna, perquè l'elecció per la Vida es decideix al cor de cadascuna de les seves criatures. «La Vida»: així, amb majúscules, solia escriure sant Josepmaria, quan es referia a la gràcia i a la glòria; a la Vida amb Déu, aquí a la terra, i després al cel. Commou rellegir aquestes paraules seves del mes de juny del 1975, pocs dies abans que se n'anés al cel: «Tots som la mateixa Vida de Crist: i hi ha tant per fer al món! Demanarem al Senyor, sempre, que ens ajudi a fer que tots siguem fidels, a continuar la

tasca, a viure aquesta Vida, amb majúscula, que és l'única que val la pena: l'altra no val la pena, l'altra se'n va, com l'aigua entre les mans, s'escapa. En canvi, aquesta altra Vida!». ^[2]__

«Tria la vida». Amb aquestes paraules fortes del Deuteronomi, i els seus mil ecos en l'evangelí, ^[3]__ el Senyor ens està dient a cadascú: mira que jo t'he creat perquè visquis, perquè siguis feliç... Em triaràs, triaràs la Vida? Això és el que han descobert, i el que han triat, els «petits»: saben que tota l'ànsia infinita de viure que porten dins té la seva font i la seva destinació en Déu. I no volen cap altra cosa. Han entès que triomfar en la vida, *aconseguir* la seva vida, és deixar que l'amor de Déu els inundi, i repartir-lo després a mans plenes. De Maria, la germana de Marta, dirà el Senyor que «ha escollit la millor part», i que «no li serà pas presa» (Lc 10, 42). I als seus

deixebles els reconfortarà en aquest mateix sentit: «No tinguis por, petit ramat, que el vostre Pare es complau a donar-vos el Regne» (*Lc 12, 32*). Els «petits» viuen de Déu; és el que els fa grans. I això és la santedat: viure de Déu; i, des de Déu, per als altres.

Santedat és donar-se, però és encara més «rebre's»

En considerar la vida dels sants, els «petits» que han triat la Vida, no és estrany que sovint se'ns presenti en primer pla el que la seva santedat ha suposat de renúncia, de lluita, d'«empetitiment». Està clar: el sant necessàriament s'oposa a moltes forces adverses. Jesús ens ha preparat el camí i ens ha avançat que això passaria: «En el món passareu tribulacions» (*Jn 16, 33*); «Si m'han perseguit a mi, també us perseguiran a vosaltres» (*Jn 15, 20*); «Satanàs us ha reclamat per sacsejar-vos com es garbella el blat» (*Lc 22, 31*). No

queda, en fi, marge per a una visió fàcil de la vida cristiana; tot i que tampoc no és fàcil qualsevol altra forma de vida a la terra: al final sempre és necessari el sacrifici, la renúncia, la lluita per diverses finalitats, més o menys elevades.

«Mentre breguem —una brega que durarà fins a la mort—, no excloguis la possibilitat que s'alcin, violents, els enemics de fora i de dins».^[4] I és que l'amor a Déu troba diferents formes de resistència també en nosaltres, perquè suposa «perdre coses»: un renuncia a tenir el control de tot en la seva vida, o a satisfer tots els seus antulls; un s'exposa a perdre potser l'aprovació d'algunes persones, a prendre la seva creu... «Quan ens abandonem en les mans de Déu, és freqüent que Ell ens permeti d'assaborir el dolor, la soledat, les contradiccions, les calúmnies, les difamacions, les burles».^[5] Un perd certament moltes coses del que el

món anomena «vida». Tanmateix, qui perd *així* la seva vida no la perd en el buit, sinó en Déu. «Qui vulgui salvar la seva vida, la perdrà, però el qui la perdi per mi, la trobarà» (Mt 16, 25). El sant «es perd» en Déu, i així, precisament, comença a «trobar-se».

I què vol dir «trobar-se en Déu»? Escriu sant Joan en la seva primera carta: «L'amor consisteix en això: no som nosaltres qui ens hem avançat a estimar Déu; ell ens ha estimat primer» (1 Jn 4, 10). La frase grega està escrita en un temps verbal particular, l'aorist, que és una espècie de «passat obert». És el mateix temps que domina tant el *Magnificat* de Maria com el de Jesús. El que es designa en tots aquests casos són «accions que el Senyor fa de manera permanent en la història»,^[6] en la història de cadascú i de cadascuna. De manera que sant Joan no està dient que Déu m'ha

estimat una vegada per sempre, sinó que Déu *m'està estimant sempre*. I que cada vegada que jo estimo realment, és Déu qui m'està estimant, i qui està estimant *en mi*. Aquí i ara.

Així, és veritat que el sant es lliura, que «perd la seva vida», però és encara més veritat —en el sentit que és una veritat que abraça i fonamenta l'anterior— que el sant «es troba» en Déu, i «es rep» tot ell de Déu, anàlogament a com Jesús es rep enterament del Pare.^[7] Aquesta és la font secreta de l'amor dels sants; això és el que els permet viure d'una manera que pot semblar impossible o insuportable a una mirada merament humana. Així, fins i tot sentint diàriament tots els seus límits i debilitats, avancen amb l'ànima «ficada en Déu, deïficada»; en aquests «el cristià ha esdevingut un viatger assedegat, que bada la boca a l'aigua de la font».^[8]

Als seus deixebles, que el miren perplexos, Jesús els diu: «Jo, per menjar, tinc un aliment que vosaltres no coneixeu» (*Jn* 4, 32). Ell viu de fer la voluntat del seu Pare: aquesta és la seva vida, aquesta és la seva glòria; no necessita res més (cf. *Jn* 4, 33-34). Només uns instants abans, ha estat dient a la samaritana, al costat del pou: «Si sabessis quin és el do de Déu i qui és el qui et diu: “Dona’m aigua”, ets tu qui li n’hauries demanada, i ell t’hauria donat aigua viva» (*Jn* 4, 10). El Senyor ens ho diu a l’orella a cadascú. Si coneguessis el do de Déu, si t’adonessis del que et vull donar, no seria jo qui et demanaria un xarrup d’aigua; no seria jo qui et demanaria el teu temps, la teva força, la teva paciència, la teva lluita... Series tu qui em demanaria: Senyor, què necessites? Ja no mesuraries ni calcularies el que dones a Déu, perquè t’adonaries que és Ell que es lliura a tu cada vegada que tu li dones alguna cosa, encara

que sigui una moneda petita, encara que sigui un vas d'aigua... Cada vegada és «tot un Déu»^[9] el que se't lliura.

S'entén potser millor ara per què, en pensar en la santedat, parlem *també* de lliurament, de renúncia: és perquè hi ha una resistència en nosaltres. El món està ferit, les relacions estan ferides, perquè ho estan els cors... Però aquesta resistència, fins i tot sent real, tendeix a perdre força en la mesura que estem units a Déu. L'esforç per donar-se una vegada i una altra no desapareix, però es fon amb el do que nosaltres mateixos ens sabem, amb l'amor infinit que ens abraça. Els homes i les dones de Déu viuen en una «confluència paradoxal de felicitat i dolor»,^[10] com Jesús a la Creu; senten amb una certesa profunda que estan rebent més del que donen: la seva ànima «se sap també esguardada amorosament per Déu, tothora».^[11] Com Santa Maria,

saben que Déu està fent coses grans en ells (cf. *Lc* 1, 49); que en ells està estimant aquell que sempre estima primer, aquell que és la font del seu amor.

Per això, la santedat consisteix, al cap i a la fi, a entrar i mantenir-se en aquest «corrent trinitari d'amor»^[12] que té l'origen en el Pare, i que arriba a nosaltres a través de Jesús, el *predilecte*, el primer estimat: «Tal com el Pare m'estima, també jo us estimo a vosaltres. Manteniu-vos en el meu amor» (*Jn* 15, 9). I aquest amor del Pare i de Jesús en què ens volem mantenir és l'Esperit Sant: per això l'anomenem el santificador^[13] i dador de vida^[14]. «I els sants de Déu? Oh, cadascun dels sants és una obra mestra de la gràcia de l'Esperit Sant!». ^[15]

Combat, proximitat, missió

Amb aquests pocs compassos queden delineats els eixos principals de la

sèrie que ara comença. Els capítols que la formen aporten diferents perspectives sobre aquest camí cap a la santedat en què Déu ens vol a tots, cadascú a la seva manera: «per la dreta, per l'esquerra, en zig-zag, caminant amb els peus, a cavall»^[16]... Els eixos de la sèrie es resumeixen en tres paraules, que defineixen també les línies mestres del Parenostre: combat, proximitat, missió. Tot i que els tres motius travessen la sèrie d'inici a fi, perquè estan sempre presents en el camí cap a Déu, té sentit aturar-se uns instants al perquè d'aquest ordre; sobretot si tenim en compte que, en aquest camí, el que és fonamental és l'amor que Ell ens té.

No sembla necessari insistir en com d'ingenu és pensar que sigui possible viure de Déu sense trobar resistència, en nosaltres i fora de nosaltres. Encara que no sigui aquest el motor secret del camí cap a la

santedat, ni moltes vegades el seu punt de partida, la lluita no tarda a presentar-se: «Fill meu, si et proposes de servir el Senyor, prepara't per a la prova. Redreça el teu cor, sigues valent i no t'espantis en els moments difícils» (*Sir* 2, 1-2). La prova, la temptació, el combat... són inevitables en un món ferit pel pecat. «El Regne del cel sofreix violència, i gent violenta se'n vol apoderar» (*Mt* 11, 12). Començar la reflexió des d'aquesta perspectiva permet sortir al pas d'una visió massa cànida i bonista del camí cap al cel. Tanmateix, seria també ingenu i superficial pensar que la santedat consisteix, abans que res, en aquesta lluita. La santedat consisteix a viure de Déu, en deixar que Ell visqui en mi (cf. *Ga* 2, 20).

«Déu està al nostre costat contínuament (...). I hi està com un Pare amorós —a cadascun de nosaltres ens estima més que totes

les mares del món poden estimar els seus fills—, ajudant-nos, inspirant-nos, beneint... i perdonant».^[17]_____

Aquesta proximitat, per la qual ens sabem escoltats en l'oració i en tot moment, ens la manifesta Déu també a través dels nostres germans en la fe: l'amistat, l'acompanyament espiritual, els sagraments... Un cristià se sap sempre acompanyat de prop, per Déu i pels seus germans; se sap sempre a casa. I és això el que, al seu torn, l'apropa als altres, per donar-los també aquest escalf de llar que ell rep contínuament. Així ho va viure, com tants d'altres, la beata

Guadalupe: «La certesa que tenia de la proximitat de Déu, del seu amor per ella, l'omplia de senzillesa i serenitat i li feia no tenir por dels seus errors i dels seus defectes, i anar sempre endavant buscant estimar Déu i els altres en tot».^[18]_____

El camí cap a la santedat no és, doncs, un camí solitari, ni tampoc un

projecte de salvació individualista. Tot en la vida d'un cristià diu relació, família. El Senyor, els nostres germans, els nostres fills, els nostres pares, els nostres amics, els nostres col·legues... són la raó de ser dels nostres esforços, dels nostres venciments. Si no fos per ells, potser deixariem de lluitar, potser ens rendiríem... Però sabem que, igual com podem comptar amb el seu suport, ells compten amb nosaltres; en fi, que ens necessiten: «Jo soc una missió en aquesta terra, i per a això estic en aquest món. Cal reconèixer-se a si mateix com marcat a foc per aquesta missió d'il·luminar, beneir, vivificar, aixecar, curar, alliberar».^[19] Així han viscut els sants: de Déu i per a Déu; dels altres i per als altres.

* * *

Quan sant Josepmaria pensava en la destinació del nostre viatge, imaginava el moment en què «tota la

Grandesa de Déu, tota la Saviesa de Déu i tota la Bellesa de Déu, tota la vibració, tot el color, tota l'harmonia!» s'abocaria a «aquest gotet de fang que som cadascun de nosaltres».^[20] I s'apartava a un costat, imaginant els seus fills encara més amunt: «Tinc una debilitat i és que us estimo molt. Penso que el meu Cel consistirà a colar-me per una portet i posar-me en un racó, mirant i estimant la Trinitat Beatíssima. I des d'allà, amagat, veure al paradís les meves filles i els meus fills molt amunt, molt a prop de Déu».^[21]

Carlos Ayxelà

^[1] A. Luciani (Beat Joan Pau I), «In occasione del restauro dell'organo della chiesa di Canale d'Agordo», a: *Opera Omnia*, vol. 9, EMP, Padua 1989, p. 457.

[2] Sant Josepmaria, notes d'una reunió familiar, 7.VI.1975, citat a: S. Bernal, *Monseñor Josemaría Escrivá de Balaguer. Apuntes sobre la vida del Fundador del Opus Dei*; Rialp, Madrid 1980, 6.ª ed., p. 174. Cf. també p. ex. *Camí*, núm. 218, 255, 399, 737; *Solc*, núm. 817; *Forja*, núm. 777, 818.

[3] Es tracta en particular d'un dels fils conductors de l'evangelí de sant Joan. Cf. p. ex. els diàlegs amb la Samaritana (*Jn* 4, 10-14) i amb Marta (*Jn* 11, 25-27); cf. també *Jn* 5, 39-40; 7, 37-39; 10, 10.

[4] Sant Josepmaria, *Amics de Déu*, núm. 214.

[5] *Ibídem*, núm. 301.

[6] Benet XVI, Audiència, 15.II.2006.

[7] Cf. *Lc* 10, 22; *Jn* 5, 26; 17, 24; *Sl* 2, 7.

[8] *Amics de Déu*, núm. 310.

[9] *Amics de Déu*, núm. 111.

[10] Sant Joan Pau II, Carta apostòlica *Novo millennio ineunte* (6.I.2001), núm. 27.

[11] *Amics de Déu*, núm. 307.

[12] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, núm. 85.

[13] Cf. *Catecisme de l'Església catòlica*, núm. 739.

[14] Cf. *Missal Romà*, Credo de Nicea-Constantinoble; *Catecisme*, núm. 202.

[15] Sant Joan XXIII, Discurs, 5.VI.1960.

[16] Sant Josepmaria, citat a: A. Sastre, *Tiempo de caminar*, Rialp, Madrid 1989, p. 252.

[17] *Camí*, núm. 267.

[18] F. Ocáriz, «Guadalupe: un camino al cielo en la vida cotidiana», *ABC*, 13.V.2019.

[19] Francesc, *Evangelii gaudium*, núm. 273.

[20] Sant Josepmaria, notes d'una reunió familiar, 20.X.1968, citat a: A. Sastre, *Tiempo de caminar*, p. 625.

[21] Sant Josepmaria, notes d'una reunió familiar, 5.IV.1970, citat a *ibídem*.

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca/article/combata-
proximitat-missio-1-tria-la-vida/](https://dev.opusdei.org/ca/article/combata-proximitat-missio-1-tria-la-vida/)
(07/08/2025)